

Rikkinäistä suomea -hankkeen julkaisuja 05/2024

(+ muutamia hankkeen tutkijoiden muita julkaisuja kielitaidon arvioinnista)

<https://www.jyu.fi/fi/hankkeet/rikkinaista-suomea-aksenttien-arviointi-yhteiskunnallisena-portinvartijana-2018-2022>

2018–2024

Tutkijat

Mia Halonen (PI), Sari Ahola, Tuija Hirvelä, Ari Huhta, Reeta Neittaanmäki, Sari Ohranen, Riikka Ullakonoja

Ahola, S. (2019). Suullisen kielitaidon arviointi. Teoksessa Elina Tergujeff & Maria Kautonen (toim.), *Suullinen kielitaito – Opi, opeta, arvioi*. Helsinki: Otava.

Ahola, S. (2020a). Sujuvaa mutta viron kielen vaikutusta. *Virittäjä* 124 (2), 217–242.
<https://doi.org/10.23982/vir.79831> Saatavilla myös <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/77503>

Ahola, S. (2020b). Yleisten kielitutkintojen arvioijien käsityksiä thainkieliseksi tunnistettujen suomenoppijoiden suullisesta kielitaidosta. *Puhe ja kieli* 40 (4): 203–224.
<https://doi.org/10.23997/pk.103307> Saatavilla myös <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/74701>

Ahola, S. (2022). *Rimaa hipoen selviää tilanteesta* - Yleisten kielitutkintojen suomen kielen arvioijien käsityksiä kielitaidosta ja arvioinnista. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. (Kari Sajavaara -palkinto parhaasta soveltavan kielentutkimuksen alan väitöskirjasta.) Saatavilla <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/89199>

Ahola, S. (2022). *Rimaa hipoen selviää tilanteesta* - Yleisten kielitutkintojen suomen kielen arvioijien käsityksiä kielitaidosta ja arvioinnista. Väitöksenalkajaislektio. *Virittäjä*, 126(2). Saatavilla <https://journal.fi/virittaja/article/view/115320>

Ahola, S. & Halonen, M. (2021). 'Broken Finnish': Speaker L1 and its recognition affecting rating in National Certificates of Language Proficiency test in Finnish. *Collated Papers for the ALTE 7th International Conference, Madrid*, 53–58. Association of Language Testers in Europe. Saatavilla <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/77606>

Ahola, S. & Halonen, M. (2022). Ensivaikutelmat kielitaidon arvioinnissa. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta* 13(2). Saatavilla <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2022/ensivaikutelmat-kielitaidon-arvioinnissa>

Ahola, S. & Hirvelä, T. (2024). Venäjänkielisten suomen puhumisen taito taustamuuttujien valossa. *Idäntutkimus* 31 (1):4–21. <https://doi.org/10.33345/idantutkimus.138163>. Myös <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/94678> Saatavilla pyydättäessä tekijöiltä.

Ennsner-Kananen, H., Saarinen T. & Halonen, M. (2021). "Come join us, and lose your accent!" Accent modification courses as hierarchization of international students. *Journal of International Students*. <https://doi.org/10.32674/jis.v11i2.1640>. Saatavilla myös <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/77138>

Halonen, M. (2019). Vieras aksentti. Teoksessa Elina Tergujeff & Maria Kautonen (toim.), *Suullinen kielitaito – Opi, opeta, arvioi*, 74–83. Helsinki: Otava.

Halonen, M., Ahola, S., Hirvelä, T., Neittaanmäki, R., Ohranen, S. & Ullakonoja, R. (2024). Kielitaidon arviointi kansalaisuuden portinvartijana. Renvik, T.A., & Säävälä, M. (toim.), *Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2023*. Työ- ja elinkeinoministeriö. Saatavilla <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165441>

Halonen, M., Huhta, A., Ahola, S., Hirvelä, T., Neittaanmäki, R., Ohranen, S., Ullakonoja, R. (2020). Ensikielen tunnistamisen merkityksestä suullisen kielitaidon arvioinnissa Yleisissä kielitutkinnoissa. Teoksessa Grasz, S., Keisanen, T. Oloff, F., Rauniomaa, M. Rautiainen, I., Siromaa, M. (toim.) Menetelmällisiä käännteitä soveltavassa kielentutkimuksessa, 56-70. *AFinLA:n vuosikirja, 2020*. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys ry. <https://doi.org/10.30661/afinlavk.89453> Saatavilla myös <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/73922>

Hirvelä, T. (2023). Yleisten kielitutkintojen osallistujien monet kasvot. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 14(2). Saatavilla <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2023/yleisten-kielitutkintojen-osallistujien-monet-kasvot>

Honko, M. & Halonen, M. (2023). Kielitaidon arviointi on ideologisesti latautunutta toimintaa – kriittisen testi-arvioinnin näkökulma. Teoksessa A. Pitkänen-Huhta, K. Mård-Miettinen & T. Nikula-Jäntti (toim.), *Kielikoulutus muuttuvassa ja moninaisessa maailmassa: yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmia. AFinLA-teema 16*, 376-400. Soveltavan kielentutkimuksen seura. <https://doi.org/10.30660/afinla.126052> Saatavilla myös <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/92176>

Huhta, A., Kallio, H., Ohranen, S., & Ullakonoja, R. (2020). Fluency in Language Assessment. Teoksessa P. Lintunen, M. Mutta, & P. Peltonen (toim.), *Fluency in L2 Learning and Use*, 129-145. Multilingual Matters. <https://doi.org/10.21832/9781788926317-011>

Laihonen, P. & Halonen, M. (2019). Vähemmistöt ja enemmistöt kieli-ideologisina käsitteinä. Teoksessa T. Saarinen, P. Nuolijärvi, S. Pöyhönen, & T. Kangasvieri (toim.), *Kieli, koulutus, politiikka: monipaikkaisia käytänteitä ja tulkintoja*, 61–90. Vastapaino.

Moilanen, K., & Ullakonoja, R. (2019). Venäjä. Teoksessa E. Tergujeff, & M. Kautonen (toim.), *Suullinen kielitaito: Opi, opeta, arvioi*, 184–185. Otava.

Neittaanmäki, R. & Lamprianou, I. (2024). Communal factors in rater severity and consistency over time in high-stakes oral assessment. *Language Testing*. <https://doi.org/10.1177/02655322241239363> Saatavilla myös <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/94601>

Neittaanmäki, R. & Lamprianou, I. (2024). All types of experience are equal, but some are more equal: The effect of different types of experience on rater severity and rater consistency. *Language Testing*. <https://doi.org/10.1177/02655322241239362> Saatavilla myös <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/94521>

Ohranen, S. & Ahola, S. (2022). Vierasta korostusta on niin vähän, että arvaan viro – Yleisten kielitutkintojen suomen kielen arvioijien käsityksiä suomenruotsalaisten puhumasta suomesta. *Lähivertailuja – Lähivördlusi*. <https://doi.org/10.5128/LV32.05> Saatavilla myös <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/83954>

Ullakonoja, R. (painossa) Venäläisen aksentin tunnistaminen suomen suullisen kielitaidon arvioinnissa. Teoksessa Toivola, M., Lintunen, P., Heikkola L.M. (toim.) Puheen tutkimuksen uusia suuntia – Aineistona vapaasti tuotettu puhe. New directions in speech research – freely produced speech as data. *AFinLA-teema 17*.

Ullakonoja, R. & Dufva, H. (2019). Ääntämisen oppimiseen vaikuttavista tekijöistä. Teoksessa Tergujeff, E. & Kautonen, M. (toim.) *Suullinen kielitaito: opi, opeta, arvioi*, 22–41. Otava.

Ullakonoja, R. & Erlin, A. (2019). Venäjän ääntämisen sietämätön helppous. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 10(7). Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-joulukuu-2019/venajan-aantamisen-sietamaton-helppous>

Populaareja puheenvuoroja – pari poimintaa

Ahola, Sari 2020. Suomenoppijan aksentin tuttuus – etu vai haitta arvioinnissa? *Virittäjä*-blogi. <http://virittajablogi.kotikielenseura.fi/suomenoppijan-aksentin-tuttuus-etu-vai-haitta-arvioinnissa/>

Halonen, Mia 2021. Yki ei katkaise kauloja eikä käytä šibboleeteja. Jyväskylän yliopiston Tiedeblogi. <https://jyunity.fi/ajattelijat/yki-ei-katkaise-kauloja-eika-kayta-sibboleeteja>.
[Löytyy JYUnity-arkistosta https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/86799](https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/86799)

Venäläisen s ja suomalainen y – äänneistä kieli tunnetaan. *Maaseudun tulevaisuus* 11.5.2020 s. 10. Riikka Ullakonojan haastattelu.

Tulossa ja/tai tekeillä - poimintoja

Ahola, Sari & Halonen, Mia: Factors external to official criteria in Finnish high-stakes oral proficiency rating.

Ahola, Sari & Neittaanmäki, Reeta: Erilaiset vastausprofiilit (arvioinnin etenemisprofiilit?) ja mikä niitä voi selittää/mitä niiden taustalta löytyy?

Neittaanmäki, Reeta, Hirvelä Tuija & Halonen, Mia: Effects of examinees' background, raters' experience, and rating criteria in oral proficiency test in high-stakes Finnish examination. Hankedatan eli tutkimuskokonaisuuden mallinnus.

Ohranen, Sari. Sujuvuuden ja ääntämisen kriteerien suhteesta.

Ullakonoja, Riikka. "Sounding foreign" in oral proficiency assessment.

Ullakonoja, Riikka, Neittaanmäki, Reeta & Hirvelä, Tuija. Pronunciation in Finnish speaking proficiency assessment - evidence from five L1s.